

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 10 december 2008

Ons kenmerk 50/5.3/2008014633

Behandeld door de heer U.P. Leevers (0592) 36 54 46

Onderwerp: Het 100.000 woningenplan - actieplan energie in de gebouwde omgeving
2008-2011 Noord-Nederland

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij bieden wij u ter informatie Het 100.000 woningenplan aan. Het betreft een Actieplan energie in de gebouwde omgeving, dat door de drie noordelijke provincies is opgesteld als de uitvoering van het Energie akkoord Noord-Nederland. Het 100.000 woningenplan geeft voor de jaren 2008-2011 programmatisch aan welke activiteiten Groningen, Friesland en Drenthe willen ondernemen om onze gezamenlijke ambities in de bestaande bouw en nieuwbouw te realiseren. Met de programmatische benadering van de gebouwde omgeving die Het 100.000 woningenplan voorstaat, leveren wij een substantiële bijdrage aan de uitvoering van de nationale ambities, zoals verwoord in Meer met Minder en Schoon en Zuinig. De uitvoering van Het 100.000 woningenplan vindt plaats binnen de kaders van het provinciale Programma Klimaat en Energie.

Hoofdpijnen 100.000 woningenplan

Het 100.000 woningenplan is primair opgezet vanuit het thema Energie en klimaat en richt zich op het terugdringen van het energieverbruik en daarmee de CO₂-uitstoot. De focus ligt daarbij op het terugdringen van de warmtevraag in de gebouwde omgeving en de aanpak richt zich op nieuwbouw en bestaande bouw. Het plan richt zich op:

- het optimaal inzetten van landelijk én in het Noorden al aanwezige kennis;
- het stimuleren van innovaties in zowel techniek als (bouw)proces;
- het gezamenlijk inzetten op een versnelde aanscherping door het rijk van de energienorm (EPC) voor nieuwbouwwoningen in Noord-Nederland;
- het (versneld) energetisch renoveren van enkele tienduizenden bestaande woningen per jaar.

Een andere belangrijke motivatie om juist in de bestaande bouw een flinke slag te slaan, heeft te maken met de betaalbaarheid van wonen. Energiekosten vormen een steeds groter deel van de totale woonlasten.

Wij verwachten dat met de uitvoering van de ambities uit Het 100.000 woningenplan het Noorden een koploperpositie kan innemen met de sociale en economische voordelen die dat met zich meebrengt. De verwachting is dat de werkgelegenheid in met name de bouw- en installatiesector in Noord-Nederland een extra impuls krijgt.

Financiën

Het 100.000 woningenplan vormt een integraal onderdeel van ons Programma Klimaat en Energie dat door u in juni is geaccordeerd. De begroting voor Het 100.000 woningenplan wordt integraal meegenomen in het Actieplan Klimaat en Energie, zoals u dat in het eerste kwartaal van 2009 wordt aangeboden.

Om te realiseren dat er tussen 2009 en 2015 minimaal 100.000 woningen gaan voldoen aan de ambities van het Energie akkoord Noord-Nederland is in deze periode ten minste € 1 miljard noodzakelijk. De samenwerkende partners zetten daarbij in op een gebundelde inzet van Europese, nationale, regionale en lokale middelen.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
jk/coll.

Agendapunt voor de vergadering van gedeputeerde staten van Drenthe

GS-stuk

Algemene gegevens	
<i>Opsteller</i>	Ugo Leeever, tst. 54 46
<i>Afdeling</i>	Duurzame ontwikkeling
<i>Datum</i>	1 december 2008
<i>Uiterste behandeldatum in GS: 9 december 2008</i>	
<i>Toelichting:</i> Het 100.000 woningenplan wordt gelijktijdig (9 dec.) in de GS-en van Groningen, Friesland en Drenthe besproken.	

Verantwoordelijk manager	
Paul van Eijk	
<i>Akkoord:</i>	<i>Bespreken:</i>

Nr.	Programma, prioriteit, resultaat in begroting
5	Leefomgeving
5.13	Uitwerking klimaat- en energiebeleid

Portefeuillehouder
Tanja Klip-Martin

Afgestemd met	Afwijkende mening
1. Klaas-Jan Noorman (PPM)	Nee
2. René Donkerbroek (SEO)	Nee
3. Eddy Diekema (RO)	Nee
4. José Schuten / Jetty van Veen (MO)	Nee
5. Ferry Geerlings (WK)	Nee
6. Andrea van den Boogaart (COM)	Nee

Paraaf Directeur-secretaris:
Annette Imhof

Archivering	
<i>Datum:</i>	<i>Registratienummer:</i>
	nr.
	nr.
	nr.

Communicatie	
<i>Openbaar:</i>	ja
<i>Persbericht:</i>	ja
<i>OR-aangelegenheid:</i>	nee
<i>Bekendmaking:</i>	
Algemene bekendmaking	

Onderwerp

Het 100.000 woningenplan - Actieplan Energie in de Gebouwde Omgeving 2008-2011 Noord-Nederland

Advies

1. Instemmen met Het 100.000 woningenplan als integraal onderdeel van het programma Klimaat en Energie
2. Instemmen met bijgevoegde brief aan de leden van Provinciale Staten.

Beslissing GS

Inleiding

Op 8 oktober 2007 is het Energie akkoord Noord-Nederland ondertekend door de ministeries van EZ en VROM en door de provincies Groningen, Fryslân, Drenthe, SNN en de kop van Noord-Holland (de Energy Valley-regio). Sinds 25 maart 2008 is het akkoord mede ondertekend door 66 van de 68 noordelijke gemeenten en vervolgens op 23 juni 2008 door VNO-NCW-Noord en MKB-Noord. In Noord-Nederland zijn derhalve veel partijen bereid tot het leveren van een belangrijke bijdrage aan het realiseren van de kabinetsdoelstellingen op energie- en klimaatgebied. De gezamenlijke partijen zetten daarnaast in op het actief bevorderen van energiegerelateerde en energie-innovatieve activiteiten om zo de economische ontwikkeling van Noord-Nederland een impuls te geven.

Eén van de vijf strategische thema's uit het Energie akkoord Noord-Nederland is "Energiebesparing in de gebouwde omgeving". Binnen dit thema staat een programmatische benadering van alle geledingen in de gebouwde omgeving centraal. Workshops voor gemeenten en marktpartijen en vele tientallen gesprekken/interviews met relevante nationale, regionale en lokale organisaties hebben geresulteerd in "Het 100.000 woningenplan", een actieplan energie in de gebouwde omgeving voor Noord-Nederland. Het plan geeft voor de jaren 2008 - 2011 aan welke activiteiten wij (Groningen, Friesland en Drenthe) met welke geledingen in de gebouwde omgeving willen ondernemen én stimuleren om onze ambities in de bestaande bouw en nieuwbouw te realiseren.

"Het 100.000 woningenplan" kent vier onderdelen:

- A. het **A**mbitiestatement
- B. een **B**eleidsdeel
- C. de **C**ontext, en
- D. het onderdeel **D**oen, een uitvoeringsprogramma.

De ambitie is als volgt geformuleerd: wij willen dat in 2015 minimaal 100.000 woningen aan de ambities uit het Energie akkoord voldoen. Dat houdt in: 35.000 nieuwbouwwoningen met een energieprestatiecoëfficiënt (EPC) van maximaal 0,5 en 65.000 bestaande woningen met minimaal 2 labelstappen verbeterd. In het beleidsdeel wordt geschetst, hoe "Het 100.000 woningenplan" zich verhoudt tot Europese, nationale en gemeentelijke ambities en wordt een profiel gegeven van de gebouwde omgeving in Noord-Nederland. In de context zijn de (rollen van de) verschillende partijen uit de gebouwde omgeving beschreven. Daarbij is vermeld in welke projecten zij betrokken zijn/worden. In het uitvoeringsprogramma zijn projecten opgenomen die op noordelijke schaal worden uitgevoerd. Daarbij is aangegeven met welke partners we dat willen doen en welke inzet van menskracht en financiële middelen we daarbij verwachten. Naast de projecten die zich richten op nieuwbouw en bestaande bouw bevat het actieplan flankerende activiteiten, waaronder de inzet van deskundigheid (Vliegende brigades), het ondersteunen van evenementen en inzetten van een projectsecretaris bij de Noordelijke Regieraad Bouw.

Advies

1. Instemmen met Het 100.000 woningenplan als integraal onderdeel van het programma Klimaat en Energie
2. Instemmen met bijgevoegde brief aan de leden van Provinciale Staten.

Beoogd effect

- het leveren van een wezenlijke bijdrage aan het behalen van energie- en klimaatdoelstellingen van de rijksoverheid en van Noord-Nederland.
- minimaal 100.000 woningen voldoen in 2015 aan de ambities uit het Energie akkoord

- het versterken en bevorderen van energiegerelateerde en energie-innovatieve activiteiten in Noord-Nederland teneinde een bijdrage te leveren aan de economische ontwikkeling van Noord-Nederland
- de belangrijkste spelers in Noord-Nederland met betrekking tot energiegerelateerde activiteiten zijn bereid tot actieve participatie in en informatieoverdracht over energiebesparing in de gebouwde omgeving
- het versterken van de energiekennisinfrastructuur in Noord-Nederland.

Argumenten

1.1 *"Het 100.000 woningenplan" geeft uitvoering aan het Programma Klimaat & Energie*

Het Energie akkoord Noord-Nederland is integraal opgenomen in het onderdeel Mitigatie van het Programma Klimaat en Energie, dat in juni 2008 door de staten is vastgesteld. Hierin is aangegeven dat de provincie bij uitstek het orgaan is, dat in de regio de regie kan voeren voor wat betreft het thema "Energiebesparing in de gebouwde omgeving". Het actieplan gebouwde omgeving (AGO), thans "Het 100.000 woningenplan", is in het Programma Klimaat en Energie reeds aangekondigd en vormt daarmee een integraal onderdeel van het Programma. Naast 'Bouwen' wordt met het actieplan ingezet op 'kennis en innovatie'. De noodzakelijke geachte financiële middelen ('09-'11) moeten gereserveerd worden vanuit het Programma Klimaat en Energie.

1.2 *"Het 100.000 woningenplan" geeft uitvoering aan de kabinetsdoelstellingen*

Het VROM - werkprogramma 'Schoon en Zuinig' (sept. '07) heeft de ambitie om tot 2011 ongeveer 500.000 gebouwen 20 à 30% energiezuiniger te laten maken. In het Nationaal energiebesparingplan 'Meer met minder', een sectorconvenant ondertekend door EnergieNed, Bouwend Nederland, Uneto-VNI, VME, AEDES en de Woonbond geven deze partijen aan, dat een gezamenlijke inspanning van overheden, energieleveranciers, woningcorporaties en bouw- en installatie bedrijven kan leiden tot een structurele jaarlijkse energiebesparing van 30 procent in 300.000 woningen en utiliteitsgebouwen (kantoren e.d.). Met "Het 100.000 woningenplan" geeft Noord-Nederland het goede voorbeeld en leveren we als regio een substantiële bijdrage aan de uitvoering van de nationale ambities.

1.3 *"Het 100.000 woningenplan" geeft uitvoering aan ambities Energie akkoord Noord-Nederland*

In het Energie akkoord Noord-Nederland is "Energiebesparing in de gebouwde omgeving" één van de vijf strategische thema's. Met "Het 100.000 woningenplan" geeft de noordelijke regio conform de verschillende afspraken uit dit akkoord aan welke activiteiten met welke geledingen in de gebouwde omgeving de provincies op programmatisch wijze willen gaan ondernemen en stimuleren om de ambities in de bestaande en nieuwbouw te realiseren. Ook geeft het actieplan prikkels aan marktpartijen om energiegerelateerde en energie-innovatieve activiteiten in het noorden te gaan ontplooiën. Met name de bouw- en installatiesector moeten de economische marktkansen zien te benutten.

1.4 *Klimaat- en kredietcrisis noodzaakt tot versnelde en collectieve renovatie bestaande bouw*

Energiekosten vormen een steeds groter deel van de totale woonlasten. Deze woonlastenontwikkeling is op den duur in loonontwikkeling niet meer bij te houden voor woonconsumenten. Ook zijn de energielasten evenals de onrust in de huizenmarkt (met name hypotheeklasten) steeds meer van invloed op de verkoop- en verhuurbaarheid van vastgoed. Duidelijk is dat niet alleen het terugdringen van de CO₂-uitstoot, maar ook zeker in het licht van een 'groeierende' krimpsituatie en de huidige kredietcrisis de sociaal-economische noodzaak om juist in de bestaande bouw (woningen en utiliteit) een flinke slag te maken steeds groter wordt. Het betaalbaar houden van woningen en utiliteit wordt een missie waar we in gezamenlijkheid voor moeten gaan.

Uitvoering

Tijdsplanning

Het actieplan bevat projecten die in de periode 2008 t/m 2011 in noordelijk verband uitgevoerd gaan worden.

Financiën

Kostenraming	2008	2009	2010	2011	2012
Totale kosten *	€ 0	€ 245.000	€ 200.000	€ 145.000	pm
Bijdragen van derden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0
Bruto kosten provincie	€ 0	€ 245.000	€ 200.000	€ 145.000	0
Baten Provincie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0
Netto kosten Provincie	€ 0	€ 245.000	€ 200.000	€ 145.000	0

* Het betreft de kosten die zijn gemoeid met de uitvoering van de noordelijke projecten genoemd in het actieplan. Specifieke provinciale projecten worden opgenomen in de provinciale programma's inzake klimaat en energie. Om tot 2015 te realiseren dat er minimaal 100.000 woningen voldoen aan de ambities van het Energie akkoord Noord-Nederland is tot die tijd ten minste € 1 miljard noodzakelijk. De samenwerkende partners zetten daarbij in op een gebundelde inzet van Europese, nationale, regionale en lokale financiële middelen. Provincies en gemeenten zetten deels gelden in vanuit de landelijke stimuleringsregeling lokaal klimaatbeleid (SLOK) en vanuit het ESSENT Bespaarplan.

Dekkingsplan

Middelen bestaand programma / prioriteit, te weten: uitvoering Programma Klimaat en Energie

Personeel

Past binnen de bestaande formatie.

Europese aspecten

Niet van toepassing.

Monitoring en evaluatie

Het actieplan voorziet in een project gericht op monitoring en evaluatie van de beoogde beleidseffecten. Monitoring (en rapportage daarover) vormt bovendien een vast onderdeel van de afspraken in het kader van het Energie akkoord Noord-Nederland.

Extern betrokkenen

Middels interviews en workshops¹ zijn gedurende het totstandkomingsproces het ministerie van VROM, SenterNovem, PEGO-groep, Meer met Minder, partijen uit Noordelijke Regioraad Bouw (w.o. Bouwen Nederland), Energy Valley, 68 gemeenten (12 Drentse), vele woningcorporaties, projectontwikkelaars, grote aannemersbedrijven, architectenbureaus, installatiebedrijven, energiebedrijven en dergelijke betrokken geweest.

Communicatie

Media-uitingen in de vorm van persberichten in regionale dagbladen, landelijke en regionale nieuwsbrieven en dergelijke en mondelinge presentaties tijdens diverse bestuurlijke en ambtelijke bijeenkomsten. Het actieplan voorziet in een project gericht op het stroomlijnen van energiebesparingsinformatie. Het uniform / eenduidig naar buiten brengen van informatie is een van de hoofdoelen.

¹ De meest essentieel geachte projecten, die in noordelijk verband opgepakt gaan worden, zijn 'ter sondering' d.d. 10 november 2008 aan ruim 70 personen uit de hiervoor genoemde partijen voorgelegd. "Het 100.000 woningenplan" is een actieplan, waarbij we kunnen rekenen op een breed draagvlak voor wat betreft de realisatie van de ambities daaruit.

Bijlagen

1. "Het 100.000 woningenplan", een actieplan energie in de gebouwde omgeving voor Noord-Nederland (2008-2011).
2. Bijlage 2: Begroting "Het 100.000 woningenplan" 2008-2011 - Provincie Drenthe
3. Statenbrief
4. Gezamenlijk persbericht

Meekopiëren

Nee
Nee
Nee
Nee

Risico's

Niet van toepassing

Tekst Openbare besluitenlijst

Onderwerp: Provincies willen energiezuiniger wonen in Noord-Nederland

In 2015 moeten 100.000 woningen in de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe energiezuinig(er) zijn. Met het "100.000 woningenplan" geeft uitvoering aan de ambities uit het Energie akkoord Noord-Nederland. Het plan geeft voor de jaren 2008 - 2011 aan welke activiteiten de noordelijke overheden met welke geledingen in de gebouwde omgeving willen ondernemen én stimuleren om de ambities te realiseren. Projecten richten zich deels op de jaarlijks circa 5.000 nieuw te bouwen woningen en het versneld energetisch renoveren van enkele tienduizenden reeds bestaande woningen. De noordelijke overheden geven met het "100.000 woningenplan" aan, dat het betaalbaar houden van woningen en utiliteitsgebouwen een missie is, waar we in gezamenlijkheid voor moeten gaan. Zowel publieke als private partijen. De klimaat- en kredietcrisis vergroten deze sociaal-economische noodzaak om een flinke slag te maken. De verwachting is, dat door deze gezamenlijke inspanningen en door ontwikkelingen in de markt € 1 miljard geïnvesteerd gaat worden.

Opm. Ugo: de provincie Groningen, Friesland en Drenthe brengen na de GS-besluiten een gezamenlijk persbericht uit.

Verzenden